

A/12.04.2024

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Strategie, Recht & Beleid Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

T-versie Update stand van zakenbrief Dienst Toeslagen

Datum

11 april 2024

Notanummer

2024-0000228050

Bijlagen

- Brief schoon + revisie
- Belevingsonderzoek
- Set nota's

Aanleiding/Kernpunten

- Bijgaand treft u de Tekenversie van de brief Update stand van zaken Dienst Toeslagen.

Beslispunten

1. Als u akkoord bent met deze brief verzoeken wij u deze te tekenen?
2. Gaat u akkoord met het bij verzending van de brief meezenden van de onderhavige nota en bijgevoegde inhoudelijke nota's, conform de beleidslijn Actieve Openbaarmaking? Omljnde delen worden gelakt.

akkoord

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Toelichting
1	9-1-2024	Nota-stasTD- Gevolgen voor gasthuishoudens van met terugwerkende kracht omgeklapte verblijfstitels Oekraïners	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota over de gevolgen voor het recht op toeslagen van gasthuishoudens van Oekraïners die een andere verblijfstitel hebben gekregen.*
2	24-1-2024	Nota-stasTD- Damage 2023-044: Directie Toeslagen- Onjuiste verwerking verblijfsstatus EER burgers	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota met daarin een schets van het herstel van de damage waarbij er een onjuiste verwerking van de verblijfsstatus van EER burgers was geconstateerd.
3	15-3-2024	Nota-stasTD- Damage 2024-012 Onterechte uitbetalingen	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota met informatie over een damage rondom onterechte uitbetalingen van toeslagen.
4	1-4-2024	Nota-stasTD- Pilots muteren op inkomens- en opvanggegevens	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota over hoe de Dienst Toeslagen pilots wil houden op het muteren op inkomens- en opvanggegevens.
5	4-4-2024	Nota-stasTD- Beantwoording aanvullende vragen	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota met nadere informatie over een damage waarbij onterecht toeslagen zijn uitbetaald.
6	10-4-2024	Nota-stasTD- Nader vervolg externe signalen mogelijk misbruik met toeslagen	De staatssecretaris van Financiën ontvangt een nota met een volgende versie van de concept tekst over externe signalen voor in de Update stand van zakenbrief Dienst Toeslagen.

AR 2012020

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Gevolgen voor gasthuishoudens van met terugwerkende kracht omgeklapte verblijfstitels Oekraïners

Datum

9 januari 2024

Notanummer

2024-0000005079

Bijlagen

geen

Aanleiding

De IND heeft bij ruim 1.000 Oekraïners met terugwerkende kracht de verblijfstitel gewijzigd. Deze Oekraïners blijken na nadere beoordeling door de IND niet als ontheemde in de zin van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) aangemerkt te kunnen worden, bijvoorbeeld omdat zij al voor de Russische inval in een veilig derde land woonden en pas daarna naar Nederland zijn gekomen. Een deel van deze groep verblijft of heeft verbleven bij in totaal 33 gasthuishoudens. Het met terugwerkende kracht wijzigen van de verblijfscode kan de toeslagen die het gasthuishouden ontvangt raken en tot (hoge) terugvorderingen leiden. De IND zal begin dit jaar voor grote groepen Oekraïners gaan beoordelen of zij daadwerkelijk onder de RTB vallen, waardoor deze problematiek waarschijnlijk voor meer gastgezinnen gaat spelen.

Besispunten

U wordt gevraagd in te stemmen met het volgende:

- Het niet terugvorderen door Dienst Toeslagen van reeds aan die bij gasthuishoudens uitbetaalde toeslagen. Het betreft hier terugvorderingen die zijn ontstaan door het met terugwerkende kracht toepassen van de gewijzigde verblijfstitel van een Oekraïner die bij hen verblijft of verbleven heeft. N.B. de betreffende Oekraïners hadden zeer waarschijnlijk zelf geen aanspraak op toeslagen (zie toelichting), de problematiek speelt alleen bij de gasthuishoudens.

U wordt gevraagd te beslissen over:

- Dienst Toeslagen stelt voor om eventuele negatieve gevolgen voor de toeslagen van gasthuishoudens die ontstaan als de Oekraïner nog op hetzelfde adres blijft wonen, niet in te laten gaan totdat centrale communicatie plaatsvindt vanuit de Rijksoverheid richting het gasthuishouden over de financiële gevolgen van de wijziging van de verblijfstitel van de inwonende ontheemde. Dit biedt gasthuishoudens de tijd zich voor te bereiden op eventuele negatieve gevolgen voor hun toeslagen (bijvoorbeeld alternatieve woonruimte vinden voor de Oekraïner). DGFZ stelt zich op het standpunt dat het niet in laten gaan van de gevolgen van de gewijzigde verblijfscode naar huidig recht onrechtmatig is. DGFZ stelt daarom voor dat als op korte termijn geen centrale communicatie plaatsvindt, Dienst Toeslagen de gasthuishoudens een brief stuurt waarin wijziging huishoudsamenstelling bekend wordt gemaakt en vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid en gewekt vertrouwen

door de overheid na een redelijke overgangstermijn de effecten op hun toeslagen in laat gaan.

Kernpunten

- De Nederlandse overheid heeft een dringend beroep gedaan op huishoudens om Oekraïense ontheemden op te vangen, mede door een groot gebrek aan opvangplaatsen. Voorwaarde hierbij was dat het opvangen van ontheemde Oekraïners niet ten koste zou gaan van eventuele toeslagen die deze gasthuishoudens ontvangen. Daarom is bij Belastingplan 2023 geregeld dat Oekraïense ontheemden die onder de RTB vallen en die in gasthuishoudens verblijven uitgezonderd worden van het toeslagpartnerbegrip en tevens niet worden aangemerkt als medebewoner voor de huurtoeslag. In de oproep aan gasthuishoudens om ontheemde Oekraïners in huis te nemen is niet expliciet verwezen naar de RTB als voorwaarde voor deze uitzondering.
- In november zijn er bij Toeslagen vragen binnengekomen van drie gasthuishoudens waaruit bleek dat de bij hen verblijvende Oekraïners voor het toeslagensysteem wel als toeslagpartner dan wel medebewoner worden gezien.

Terugwerkende kracht

- De betreffende groep Oekraïners is bij aankomst door de verantwoordelijke gemeente geregistreerd als ontheemde Oekraïner in de zin van de RTB, met de bijbehorende code (46). De IND heeft nu vastgesteld dat de door de gemeente geregistreeerde verblijfscode onjuist is, bijvoorbeeld omdat men niet in Oekraïne verbleef tijdens de Russische inval. Als gevolg daarvan heeft de IND de code met terugwerkende kracht omgezet, bijvoorbeeld naar code 32 ('in asielpcedure IND').
- Dit betekent voor de toeslagen van het gasthuishouden dat de bij hen verblijvende Oekraïner met terugwerkende kracht als toeslagpartner dan wel medebewoner wordt aangemerkt, waardoor (hoge) terugvorderingen kunnen ontstaan.
- Het is zeer onwaarschijnlijk dat de 33 gasthuishoudens die hebben beantwoord aan de oproep van de overheid om zich beschikbaar te stellen voor de opvang van Oekraïense ontheemden op de hoogte hadden kunnen zijn van het feit dat de bij hen verblijvende Oekraïner toch niet onder de RTB valt. De gasthuishoudens zijn logischerwijs uitgegaan van de toezegging vanuit de overheid dat het opnemen van Oekraïners geen gevolgen heeft voor hun eigen toeslagen. Daarom achten wij het onredelijk om met terugwerkende kracht toeslagen terug te vorderen die gasthuishoudens hebben ontvangen in de veronderstelling dat het opvangen van Oekraïners geen invloed zou hebben op die toeslagen.

Doorwerking huidige toeslagen

- Naar de letter van de wet geldt dat het wijzigen van de verblijfstitel van een opgevangen Oekraïner per direct kan leiden tot negatieve gevolgen voor de toeslagen die het gasthuishouden ontvangt. De toeslagen kunnen dan verlaagd worden, omdat er gerekend wordt met een meerpersoonshuishouden. Hierdoor bestaat er geen aanspraak op een eventuele ALO-kop van het kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag als de Oekraïner niet werkt. Als de Oekraïner geen asielaanvraag doet maar Nederland ook niet verlaat, kunnen vanwege het

- koppelingsbeginsel¹ zelfs alle toeslagen van het gastgezin worden stopgezet, zolang de Oekraïner nog ingeschreven is op het adres van het gasthuishouden.
- Wanneer de wet gevolgd wordt, kan de situatie ontstaan dat de Dienst Toeslagen de eerste overheidsinstantie is die gasthuishoudens informeert over de gewijzigde status van een bij hen inwonende Oekraïner. Dit acht Dienst Toeslagen onwenselijk. De gevolgen van het wijzigen van de verblijfstitel van de Oekraïner kunnen namelijk mogelijk ook spelen bij andere regelingen, zoals AOW of bijstand.
  - Het wijzigen van de verblijfstitel wordt door de IND wel meegedeeld aan de betreffende Oekraïner, maar of deze informatie ook het gasthuishouden bereikt, is afhankelijk van de Oekraïner. De IND heeft geen informatie welke Oekraïners bij gastgezinnen verblijven. Dit wordt pas zichtbaar na omklappen van de verblijfscode. Wij zijn bezig om samen met JenV en de IND informatie op te stellen over de financiële gevolgen van de wijziging van de verblijfstitel, die de Oekraïner met zijn gasthuishouden kan delen.
  - Dienst Toeslagen stelt voor om handmatig de gevolgen voor gasthuishoudens niet in te laten gaan, totdat er centrale communicatie vanuit de Rijksoverheid plaatsvindt richting het gasthuishouden over de gewijzigde verblijfstitel van de bij hen verblijvende Oekraïner, en de gevolgen die dat kan hebben voor regelingen die het gasthuishouden ontvangt. De Dienst heeft voor de beschreven 33 gasthuishoudens de gevolgen al tot nader order opgeschort. Op deze manier kan aan gasthuishoudens een aankondigingsperiode worden geboden om zich voor te bereiden op eventuele negatieve gevolgen voor hun financiële situatie en voor de Oekraïner om te verhuizen. Dienst Toeslagen acht het verlenen van een aankondigingsperiode en het centraal vanuit de Rijksoverheid communiceren van deze termijn in lijn met het zorgvuldigheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel wenselijk.
  - Om dit richting de toekomst mogelijk te maken, zou een nieuwe informatiestroom opgesteld kunnen worden, waarbij na omklappen van de verblijfscode van de Oekraïner, bij Dienst Toeslagen duidelijk wordt om welke gasthuishoudens het gaat, deze met IND worden gedeeld, waarna IND met de gasthuishoudens communiceert over de mogelijk bredere gevolgen voor financiële regelingen van het gasthuishouden. Dit staat los van de keuze van het moment waarop de gevolgen daadwerkelijk ingaan.
  - DGFZ en Dienst Toeslagen achten het wenselijk dat eventuele centrale communicatie richting de 33 gasthuishoudens wel binnen afzienbare termijn plaatsvindt, omdat gedurende de tijd dat de toeslag niet wordt aangepast, wordt gehandeld in strijd met de wet. DGFZ stelt daarom voor dat als er niet tijdig een richting wordt bepaald met de andere betrokken departementen, Dienst Toeslagen alsnog de gasthuishoudens informeert.

Witlep

Toelichting

- Uitvoeringstechnisch is de uitzondering op het toeslagpartnerbegrip voor onder de RTB vallende ontheemden in gasthuishoudens bij Toeslagen

¹ Concreet betekent dit dat wanneer een Nederlander of een rechtmatig verblijvende vreemdeling een niet rechtmatig verblijvende partner of medebewoner heeft, hij of zij geen enkele aanspraak meer kan maken op zorgtoeslag, huurtoeslag, kinderopvangtoeslag of kindgebonden budget.

- ondervangen door voor deze doelgroep een fictieve vorm van onderhuur op te voeren.
- Bij de in november binnengekomen vragen bleek de ontheemdenstatus in twee van de drie gevallen met terugwerkende kracht ingetrokken, waarna een reguliere status 'in asielpcedure' ervoor in de plaats is gekomen. Deze Oekraïners kwamen uit/via Zuid-Afrika en Turkije naar Nederland, en verbleven dus niet in Oekraïne toen de oorlog uitbrak. In de derde casus verbleven in wisselende samenstelling vijf Oekraïners op het adres van belanghebbende. De status voor één van deze Oekraïners is met terugwerkende kracht veranderd van 'ontheemd' naar 'in asielpcedure', voor een ander is de ontheemdenstatus zonder terugwerkende kracht beëindigd en is er sindsdien sprake van onrechtmatig verblijf.
  - Over het intrekken van code 46 voor de specifieke groep ontheemden die verblijven bij de 33 geïdentificeerde gasthuishoudens heeft afstemming plaatsgevonden tussen JenV en gemeenten. FIN en Toeslagen zijn hier niet bij betrokken geweest.
  - Een soortgelijke problematiek kan spelen bij Oekraïners die naast hun verblijfsrecht onder de RTB ook een andere, sterkere verblijfstitel hebben, zoals een vergunning voor studie, werk of gezin. In dat geval ziet Dienst Toeslagen alleen het 'sterkere' verblijfsrecht (dus niet de RTB) en kan eventueel een gasthuishouden dat een Oekraïner opvangt mogelijk geconfronteerd worden met terugvorderingen.
  - Overigens is niet gebleken dat er terugvorderingen plaatsvinden van toeslagen die de betrokken Oekraïners zelf zouden hebben ontvangen. Nadat de gemeente een Oekraïner heeft geregistreerd onder code 46, moet deze een sticker ophalen bij de IND, waarbij wordt gecontroleerd of de Oekraïner daadwerkelijk onder de RTB valt. Zonder deze sticker kan de Oekraïner niet werken en kan dus geen recht ontstaan op kinderopvangtoeslag of kindgebonden budget. Niet-werkende Oekraïners ontvangen geen zorgtoeslag omdat zij vallen onder de Regeling Medische zorg ontheemden uit Oekraïne (RMO). In theorie kunnen terugvorderingen plaatsvinden bij de zeer kleine groep Oekraïners die huurtoeslag ontvangt.
  - Op dit moment wordt overlegd met JenV en SZW hoe centrale communicatie richting gasthuishoudens het best kan plaatsvinden. Hierbij spelen juridische vragen over welke instantie welke informatie over de verblijfstitel met de gasthuishoudens mag delen.
  - Een alternatieve vormgeving van een aankondigingsperiode zou zijn om de IND te laten wachten met het omklappen van codes. JenV geeft echter aan dat dit onwenselijk is, gezien de gevolgen voor bijvoorbeeld opvang.

Intlig

Communicatie
NVT

Politiek/bestuurlijke context

- Dit vraagstuk is tevens relevant voor derdelanders voor wie Nederland de bescherming onder de RTB per 4 september jl beoogde stop te zetten. In afwachting van een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, die hoogstwaarschijnlijk in januari volgt, wordt verkend hoe het best gecommuniceerd kan worden richting deze gasthuishoudens over mogelijke gevolgen voor hun toeslagen en andere voorzieningen.

Hierbij zijn FIN en Toeslagen bij betrokken. Onderscheidend ten opzichte van de hierboven beschreven problematiek is dat voor derdelanders sprake zou zijn van één datum van wijziging, geen terugwerkende kracht en bredere communicatie mogelijk is.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Nov 2024

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Scenario's voor herstel

Damage 2023-044: Directie Toeslagen –
Onjuiste verwerking verblijfsstatus EER burgers

Aanleiding:

- In december 2023 is damage 2023-044 'Onjuiste verwerking verblijfsstatus EER burgers' gemeld.
- De kern van deze damage is dat een groep burgers toeslagen heeft ontvangen terwijl zij daar op basis van de verblijfsstatus geen recht op hebben. Betreffende burgers hebben de nationaliteit van een land dat onderdeel uitmaakt van de EER (Europese Economische Ruimte) EN een verblijfsstatus die geen recht geeft op toeslagen. Toch ontvangen/ontvingen deze burgers toeslag(en) voor één of meerdere toeslagjaren.
- Op 7 december 2023 bent u middels een notitie (zie *bijlage 1: notanummer 2023-0000276896*) geïnformeerd over deze damage. Tevens heeft er op 11 december 2023, op uw verzoek, een gesprek plaatsgevonden waarbij een toelichting is gegeven op de achtergrond van de damage en de herstelrichting. U hebt hierbij aangegeven graag alternatieve herstelrichtingen te ontvangen.
- Deze notitie beschrijft de mogelijke scenario's voor herstel van de damage.

Datum

24 Januari 2024

Notanummer

DMP 2023- 044
Scenario's herstel

Bijlage(n)

1

Versie

1.0 (definitief)

Gevraagd besluit:

U wordt gevraagd akkoord te gaan met het herstel van de damage op basis van onderstaande uitgangspunten:

1. Groep 1: Ongewenst verklaarden
  - Alle onterecht uitgekeerde toeslagen worden voor deze groep teruggevorderd binnen de geldende wettelijke termijn.
  - Concreet betekent dit dat onterecht afgegeven definitieve toekenningen (DT's) alsmede de voorlopige toekenningen (VT's) zullen worden herzien en teruggevorderd. Het betreft de toeslagjaren 2019 – 2024 (ruwe schatting populatie: 100 - 250)
2. Groep 2: Overige situaties waarbij het verblijfsrecht is ontnomen
  - Wij adviseren u voor deze groep te kiezen voor scenario 2b – *alleen VT 2024 corrigeren en terugvorderen* -. Het gaat hierbij om circa 800 burgers waarbij alleen de toeslag over 2024 zal worden gecorrigeerd en teruggevorderd.

akkoord

Scenario's voor herstel:

1. Het scenario voor 'ongewenst verklaarden'

- Voor deze groep burgers uit de populatie geldt dat het verblijfsrecht door de IND is ingetrokken omdat er sprake is van bijvoorbeeld een misdrijf.
- In lijn met het juridisch kader (zie hierboven) kunnen, in dit geval, zowel uitgekeerde toeslagen in de VT-fase als toeslagen die al definitief zijn vastgesteld worden teruggevorderd tot een maximale termijn van 5 jaar terug (2019)
- De populatie die het betreft is nog niet volledig in beeld. Deze analyse moet nog plaatsvinden. Een hele ruwe schatting, op dit moment, is dat het zou gaan om 100 tot 250 gevallen. Om te kunnen bepalen of er sprake is van 'ongewenst verklaring' is een handmatige analyse noodzakelijk door de IND van de populatie en een juridische basis om dit te kunnen\ mogen doen.
- Vanuit de uitvoering dient te worden opgemerkt dat het corrigeren van deze groep impact heeft op de beschikbare uitvoeringscapaciteit. De volgende punten spelen hierbij een rol:
  - Zekerheid over de populatie die het betreft is cruciaal. Toeslagen heeft geen gegevens heeft over de 'ongewenst verklaarden' De totale populatie 2019-2024 moet derhalve worden geanalyseerd in samenwerking met de IND. Het betreft hier vooral een handmatige analyse en individuele beoordeling. Deze analyse en beoordeling kost veel tijd bij de IND en legt beslag op analysecapaciteit bij Toeslagen.
  - Toeslagen moeten handmatig worden stopgezet en herzien. Daarnaast moet er gecommuniceerd worden met de burgers die het betreft.
  - Zienswijzen moeten worden uitgevraagd. Daarnaast dient er rekening te worden gehouden met bezwaarschriften die moeten worden afgedaan (incl. mogelijke hoor gesprekken) en beroepsprocedures.
  - Ook is de verwachting dat een (groot) deel van deze populatie het jaarrecht niet zal kunnen terugbetalen. Dit legt beslag op de capaciteit aan kant van Inning (incl. persoonlijke betalingsregelingen en invorderingsmaatregelen)
- De exacte impact op de uitvoeringsorganisatie is nog lastig in te schatten. Dit is afhankelijk van de uiteindelijke aantallen, aantal bezwaren, invorderingsmaatregelen etc. Gelet de aard van deze groep (onterechte toeslag ontvangen na een ongewenst verklaring) en de omvang is het denkbaar dat de afweging wordt gemaakt deze capaciteit in te zetten'.

2. Scenario's voor de overige situaties waarbij het verblijfsrecht is ingetrokken.

- Voor deze groep geldt dat het verblijfsrecht is ontnomen (primair duidt de IND dit aan met code 41). Een EU-burger heeft alleen recht (meer dan drie maanden) in Nederland te verblijven, als hij in zijn eigen onderhoud kan voorzien. Voldoet hij hier niet meer aan, dan kan het verblijfsrecht ontnomen worden. Het gaat hier om burgers die niet (meer) werken en ook geen familie of relatie hebben die in het levensonderhoud voorziet.
- Bij deze groep is het goed denkbaar dat de burger op een later moment wel weer in zijn eigen onderhoud kan voorzien, bijvoorbeeld door het vinden van nieuw werk of een nieuwe relatie. Dit leidt juridisch weer tot een verblijfsrecht maar niet automatisch tot een aanpassing van de verblijfscode. Voor het aanpassen van de verblijfscode moet de burger zich bij de IND melden. Voor deze groep zijn drie scenario's uitgewerkt. Geadviseerd wordt om scenario 2b te kiezen, zie ook onder conclusie en advies:

Scenario 2a – Verblijfsrecht ingetrokken – Stopzetten per 1/7/2024

- Dit betreft het oorspronkelijke scenario zoals ook verwoord in de damagenotitie van 7 december 2023 (zie bijlage 1: notanummer 2023-0000276896).

- Er worden in dit scenario geen toeslagen teruggevorderd. Dit betekent:
  - dat reeds afgegeven definitieve toekenningen (DT's) over eerdere jaren niet zullen worden herzien in het nadeel van de burger.
  - Ook in die gevallen dat er nog geen definitieve toekenning is afgegeven, wordt ervoor gekozen niet terug te vorderen, omdat de burgers mogelijk al tijdens een verkeerde beschikking hebben ontvangen en de oorzaak van het onjuiste voorschot ligt in een duidelijke systeemfout bij Toeslagen.
- TVS wordt aangepast per datum <1 Juli 2024 >¹ De reden waarom deze datum is gekozen omdat we burgers de gelegenheid willen geven om zich te melden bij de IND, mocht het zo zijn dat de huidige, geregistreerde verblijfstatus niet actueel is. De toeslag(en) worden dus niet direct stopgezet maar met in achtneming van één zorgvuldige termijn.
- Vanuit de uitvoering heeft dit scenario de minste impact. Er hoeven geen (software) aanpassingen te worden gedaan met terugwerkende kracht, herberekeningen plaats te vinden of invorderingsmaatregelen te worden opgestart. Ook is de analyse van deze groep (circa 800 burgers) reeds vergoed.

Scenario 2b. Verblijfsrecht ingetrokken – Alleen VT24 terugvorderen

- In dit scenario wordt alleen 2024 gecorrigeerd en teruggevorderd.
- Reeds afgegeven definitieve toekenningen over eerdere jaren zullen niet worden herzien. Ook nog openstaande voorlopige toekenningen over 2023 en eerdere jaren zullen niet worden herzien.
- TVS wordt met terugwerkende kracht aangepast per datum <1 januari 2024>
- Vanuit de uitvoering heeft dit scenario impact maar is de verwachting dat dit opgevangen kan worden binnen de beschikbare capaciteit. Dit heeft te maken met het feit dat:
  - De analyse van deze populatie (ongeveer 800 burgers) vergoed is.
  - Bij stopzetting per 1- januari 2024 zullen 'slechts' enkele maanden toeslag zullen worden teruggevorderd waardoor de impact op Inning beperkt zal zijn (invorderingsmaatregelen en betalingsregelingen)
- Wel dient er een kanttekening te worden gemaakt bij dit scenario. Op het moment dat een burger zich meldt bij de IND voor een titelherziening dan ontvangt deze de status 'in onderzoek'. Deze status wordt ook doorgegeven aan toeslagen (verblijfscode 30) wat betekent dat er vanaf dat moment recht is. Het kan dus betekenen dat we de toeslag stoppen per 1/1/2024 en terugvorderen maar dat de burger in de actualiteit (gedurende het onderzoek bij de IND) toeslag blijft ontvangen.
- Indien gekozen wordt voor dit scenario is het van belang het herstel snel in gang te zetten. Hoe langer we wachten met het herstel – hoe hoger het bedrag aan toeslagen wordt dat moet worden terugbetaald door de betreffende burgers.

Scenario 2c. Verblijfsrecht ingetrokken – VT23 en VT24 corrigeren.

- In dit scenario worden alleen de VT jaren 2023 en 2024 gecorrigeerd en teruggevorderd.
- Reeds afgegeven definitieve toekenningen over eerdere jaren zullen niet worden herzien. Ook nog openstaande voorlopige toekenningen over 2022 en eerdere jaren zullen niet worden gecorrigeerd (zie juridische kader)
- TVS wordt in dit scenario met terugwerkende kracht aangepast per datum <1 januari 2023>. Vanuit de uitvoering heeft dit scenario behoorlijke impact. De volgende punten spelen hierbij een rol:
  - Analyse: de populatie 2023 moet nog worden geanalyseerd i.s.m. met de IND. Het betreft hier vooral een handmatige analyse en individuele

¹ Definitieve datum moet nog worden bepaald (in afstemming met de IND en relevante stakeholders)

beoordeling. Deze analyse en beoordeling kost veel tijd bij de IND en legt beslag op (schaarse) analysecapaciteit bij Toeslagen.

- o Toeslagen over 2023 en 2024 moeten worden herberekend (na aanpassing van de software). Daarnaast moet er gecommuniceerd worden met de burgers die het betreft.
- o Er dient rekening te worden gehouden met bezwaarschriften die moeten worden afgedaan.
- o Ook is de verwachting dat een deel van deze populatie het jaarrecht (2023) niet zal kunnen terugbetalen. Dit legt beslag op de capaciteit aan kant van Inning (incl. persoonlijke betalingsregelingen) omdat het hoge terugvorderingen betreft (volledig jaarrecht 2023).

De damage in het kort:

- Als een burger een EER- nationaliteit heeft dan behoort het toelagensysteem (TVS) te controleren of de betreffende burger een verblijfscode heeft meegekregen die recht geeft op toelagen.
- Na intern onderzoek is naar voren gekomen dat TVS **geen** rekening houdt met de opgenomen verblijfscode van een burger met een EER-nationaliteit. Oorzaak is een inrichtings-/ ontwerpfout die dateert uit de beginfase van TVS (2012).
- Concreet betekent dit dat een burger met een EER-nationaliteit (mits aan de overige toekenningsvoorwaarden wordt voldaan) toelagen ontvangt, terwijl op basis van de verblijfscode daar geen recht op bestaat. Het systeem (TVS) past de verblijfscode dus niet correct toe.
- De populatie met een lopende toelag hebben we verder kunnen verfijnen de afgelopen weken (in nauwe samenwerking met de IND). Het gaat in het totaal om 800 burgers die een lopende toelag hebben in 2024 en maar daar geen recht op hebben op basis van de verblijfsstatus. Verdere verfijning \ nadere analyse van de populatie van 2012 -2023 heeft nog niet plaatsgevonden. Dit gezien het feit dat analyse een fors beslag legt op de analysecapaciteit bij toelagen en de IND. Gekozen is derhalve om eerst de besluitvorming over de herstelrichting af te wachten alvorens hier mee verder te gaan.

Juridisch kader voor herstel:

- Voor 2022 en eerder geldt dat de toelagen al (grotendeels) definitief zijn toegekend. Een definitief toegekende toelag mag alleen herzien worden als sprake is van een nieuw feit voor Toelagen of als de burger wist of behoorde te weten, dat deze een te hoog bedrag heeft toegekend gekregen (*Artikel 21 AWIR, eerste lid, onder b*). Hierbij ligt de bewijslast bij Toelagen. Hier is geen sprake van een nieuw feit, omdat de verblijfscode al bekend was bij Toelagen. Bij de kwalificatie 'wist of behoorde te weten' gaat het erom of het voor de burger aanstonds duidelijk was of had moeten zijn dat hij geen recht had. Dit zal in dit geval vaak niet zo zijn, zeker omdat een verandering in de feitelijke situatie (bijv. weer gaan werken) weer tot recht kan leiden. Wel is het mogelijk om in die gevallen te herzien waarin de verblijfstitel is ingetrokken en de burger ongewenst is verklaard, bijvoorbeeld vanwege een *misdrijf*. Daar zal sprake zijn geweest van een expliciete communicatie dat de burger hier niet mag zijn, zodat hij ook had moeten begrijpen dat hij dan geen meer recht heeft op uitkeringen vanuit Nederland, zoals een toelag.
- Voor de enkele gevallen voor 2022 en eerder waarvoor nog geen definitieve toekenning is geweest kan aangesloten worden bij de behandeling van de gevallen die al wel definitief zijn vastgesteld, dus alleen corrigeren bij intrekking vanwege een *misdrijf*.
- Voor 2023 en 2024 zijn alleen voorschotten verleend en moet de definitieve vaststelling nog volgen. De definitieve beoordeling is de echte beoordeling van het recht. Een voorschot is in beginsel alleen een vooruitbetaling zonder garantie dat er ook recht bestaat op dat bedrag. Daarom kan er voor 2023 en

2024 gekozen worden het recht bij de definitieve vaststelling wel te corrigeren en terug te vorderen.

Samenvattend: voor 2022 en eerder is de mogelijkheid tot herziening beperkt, tenzij sprake is van een intrekking vanwege een misdrijf. Voor 2023 en 2024 kan wel worden gecorrigeerd.

Samenvatting en advies:

Juridische kader:

- Voor 2022 en eerder geldt dat de toeslagen al (grotendeels) definitief zijn toegekend. Deze toeslagen kunnen niet zondermeer worden herzien. Wel is het mogelijk om te herzien in die gevallen waarin de verblijfstitel is ingetrokken en de burger ongewenst is verklaard (tot 5 jaar terug)
- Voor 2022 en eerder waarbij nog geen definitieve toekenning is afgegeven kan aangesloten worden bij de behandeling van de gevallen die al wel definitief zijn vastgesteld, dus alleen corrigeren bij intrekking vanwege een misdrijf. Ook bestaat de mogelijkheid het recht bij de definitieve vaststelling wel te corrigeren en terug te vorderen
- Voor 2023 en 2024 zijn alleen voorschotten verleend en kan ervoor gekozen worden het recht te corrigeren en terug te vorderen.

Uitvoeringsperspectief:

Groep 1: Ongewenst verklaarden:

- Het corrigeren van deze groep heeft impact op de beschikbare uitvoeringscapaciteit bij directie Toeslagen, de Belastingdienst en de IND. Het gaat hierbij vooral om analysecapaciteit, handmatig stoppen en herzien, communicatie, (afdoen van) bezwaarschriften en invorderingsmaatregelen.
- Een hele ruwe schatting is dat het zou gaan om 100 tot 250 gevallen. De exacte impact op de uitvoeringsorganisatie is nog lastig in te schatten.
- Gelet de aard van deze groep (onterechte toeslag ontvangen na een ongewenst verklaring) en de omvang is het goed denkbaar dat de afweging wordt gemaakt deze capaciteit in te zetten'.

Groep 2: Overige situaties waarbij het verblijfsrecht is ingetrokken:

- Vanuit de uitvoering heeft 'scenario 2a. Verblijfsrecht ingetrokken – Stopzetten per 1/7/2024' de minste impact. De analyse van de populatie is ver gevorderd en daarnaast legt dit scenario de minste druk op de beschikbare capaciteit binnen directie Toeslagen, Inning en de IND.
- 'scenario 2b. Verblijfsrecht ingetrokken – Alleen VT24 terugvorderen – ' heeft impact op de beschikbare uitvoeringscapaciteit maar kan vanuit de uitvoering opgevangen worden binnen de bestaande capaciteit. Belangrijk is wel dat de uitvoering van dit scenario snel in gang wordt gezet.
- 'Scenario 2c. Verblijfsrecht ingetrokken – VT23 en VT24 corrigeren' heeft grote impact op de beschikbare uitvoeringscapaciteit bij directie toeslagen, Inning en de IND. Het gaat hierbij vooral om analysecapaciteit, handmatig stoppen en herzien,

Op basis van het juridisch kader een de mogelijkheden vanuit de uitvoering wordt het volgende geadviseerd:

- Groep 1: Ongewenst verklaarden
  - Alle uitgekeerde toeslagen (VT en DT) terugvorderen binnen de wettelijke termijn (2019 – 2024). Ruwe schatting van de populatie: 100-250 burgers.

- Groep 2: Overige situaties waarbij het verblijfsrecht is ontnomen

- Voorkeur voor scenario 2b – alleen VT 2024 corrigeren en terugvorderen -. Het gaat hierbij om circa 800 burgers waarbij alleen de toeslag over 2024 zal worden gecorrigeerd en teruggevorderd.

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Bureau DG

Persoonsgegevens

nota

Damage 2024-012 Onterechte uitbetalingen

Datum

15 maart 2024

Notanummer

2024-0000207128

Bijlagen

geen

Aanleiding

Dagelijks ontvangt Toeslagen nieuwe toeslagaanvragen en – mutaties van burgers en ketenpartijen. Het grootste deel van deze berichten wordt direct en geautomatiseerd verwerkt in het toeslagensysteem (TVS).

Eens per maand worden de nieuwe toeslagberekeningen 'geformaliseerd'. Een proces waarbij de (concept)berekeningen worden omgezet in formele beslissingen. Als resultaat van dit proces ontvangt de burger een VT-beschikking (Voorlopige Toekenning) en een uitbetaling of terugvordering.

In februari 2024 is, tijdens controles van het 'formeel beschikken' voor toeslagjaar 2023 (VT2023), geconstateerd dat er onterecht toeslagen zijn uitbetaald.

Kernpunten

- In februari jl. is tijdens de uitvoering van de VT2023-run een verkeerde datum ingevoerd voor het markeringstijdstip: 16-02-2023 i.p.v. 16-02-2024.
- Gevolg van deze handmatige fout is dat er op 1 maart 2024 betalingen zijn gedaan die niet hadden mogen plaatsvinden.
- In het totaal is ruim **€ 215.000,- onverschuldigd** uitbetaald aan **27 burgers**. Betreffende burgers hebben dus op 1 maart 2024 toeslag ontvangen (toeslagjaar 2023) terwijl zij daar geen recht op hebben.
- Betreffende burgers hebben geen VT- beschikking ontvangen. Hierdoor is sprake van onverschuldigde betalingen en heeft Toeslagen geen bestuursrechtelijke grondslag voor een terugvordering op basis van de Awir. Dit betekent dat het civiele recht in deze gevallen van toepassing is.
- In de week van 4 maart 2024 ontvingen dezelfde burgers wel een terugvorderingsbeschikking waarin de burger wordt verzocht het, op 1 maart, ontvangen bedrag weer terug te betalen. Deze hebben de burgers ten onrechte ontvangen omdat er geen besluit (VT-beschikking) ten grondslag lag aan de foutieve uitbetaling (de burger heeft immers geen beschikking ontvangen).
- Binnen de populatie zitten 11 burgers die Kinderopvangtoeslag (KOT) hebben ontvangen waarbij reeds was vastgesteld dat er **geen recht** is. Zij maken onderdeel uit van de toezichtpopulaties. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 190.000,- dat onterecht is uitbetaald. Het hoogste bedrag dat onterecht is uitbetaald is circa € 60.000,-
- Er zitten geen UHT-burgers in de damagepopulatie.

Achtergrond:

- Maandelijks worden de berekeningen van nieuwe toeslagaanvragen en -mutaties geformaliseerd. Dit proces heet 'formeel beschikken' en wordt uitgevoerd voor de toeslagjaren die zich in de VT fase bevinden (2023 en 2024). Als uitkomst van dit proces ontvangt de burger een beschikking in de vorm van een voorlopige toekenning en een uitbetaling of terugvordering.
- Het formeel beschikken is een grotendeels geautomatiseerd proces. Wel moet het proces handmatig worden opgestart (door een productiebestuurder) waarbij ook parameters moeten worden ingevoerd voor een juiste verwerking. Eén van deze parameters is het markeringstijdstip.
- Het markeringstijdstip zorgt ervoor dat aanvragen en mutaties ná dit tijdstip niet meer worden meegenomen. Deze zijn namelijk niet onderworpen geweest aan de noodzakelijke handhavings- en juistheidscontroles.
- Na afronding van het formeel beschikkenproces worden outputcontroles uitgevoerd. Na akkoord worden de beschikkingen geprint en afgeleverd aan berichten box. Tevens wordt een betaalbestand aangeleverd aan de Belastingdienst Inning t.b.v. de uitbetaling.

De damage en populatie:

- De totale populatie die foutief is verwerkt betreft 47 burgers.
- Voor **27 burgers** geldt dat er financieel effect is. Zij hebben toeslag uitgekeerd gekregen terwijl ze daar geen recht op hebben en/of er heeft een verrekening plaatsgevonden met een nog openstaande schuld.
- Het betreft de toeslagregelingen huur, zorg en KOT en toeslagjaar 2023.
- In het totaal is ruim **€ 215.000,-** daadwerkelijk uitbetaald. Burgers hebben, op 1 maart, toeslag ontvangen terwijl zij daar geen recht op hebben.
- Betreffende burgers hebben **geen** VT beschikking ontvangen van de foutieve verwerking. Hierdoor is er sprake van een onverschuldigde betaling en geen bestuursrechtelijke grondslag voor een terugvordering op basis van de Awir. Dit betekent dat het civiele recht in deze gevallen van toepassing is.
- Binnen de populatie zitten 11 burgers die KOT hebben ontvangen waarbij reeds was vastgesteld zij geen recht hebben. Zij maken onderdeel uit van de toezicht populaties. Het gaat hierbij om circa € 190.000,-.
- In de week van 4 maart ontvingen dezelfde 27 burgers een terugvorderingsbeschikking waarin de burger wordt verzocht het, op 1 maart, ontvangen bedrag weer terug te betalen. Deze hebben de burgers ten onrechte ontvangen. Er lag immers geen besluit (VT-beschikking) ten grondslag aan de foutieve uitbetaling. Nu er geen besluit aan de terugvordering ten grondslag ligt, heeft Toeslagen geen bestuursrechtelijke grondslag om deze onterechte betaling terug te vorderen. Er is dus sprake van een oneigenlijke terugvorderingsbeschikking. Hierdoor is het civiel recht van toepassing.

Oorzaak:

- Menselijk handelen; bij het opstarten van de VT2023 run is een foutieve datum ingevoerd voor het markeringstijdstip.
- Bij controle van de resultaten van de foutieve verwerking was al geconstateerd dat er een fout was gemaakt met de datum. De VT2023 run was daarom opnieuw gestart met – nu - de juiste datum. De verwachting was dat hiermee de foutieve betaalregels zouden worden gecorrigeerd. Echter, zo blijkt nu, heeft het herstel niet geleid tot de

gewenst correctie. Maar tot een uitbetaling op 1 maart en een terugvordering vlak daarna.

Gevolgen:

- Burgers hebben toeslag ontvangen terwijl ze daar geen recht op hebben.
- Voor een deel van de populatie (KOT – 11 burgers) is de verwachting dat zij, de onterecht ontvangen toeslag, niet uit eigen beweging zullen terug betalen.

Herstel en communicatie:

- Vanaf woensdag 6 maart 2024 zijn de betreffende burgers gebeld. Slechts enkele burgers zijn bereikt. Reden is het ontbreken van telefoonnummers.
- Tevens is op 6 maart een brief gestuurd naar de burgers uit de populatie. Strekking van deze brief is *'U heeft onterecht toeslag ontvangen door een fout in de verwerking – betaal dit zo snel mogelijk terug en bij voorkeur in 1 keer'*
- Voor de hele populatie geldt dat Toeslagen geen bestuursrechtelijke grondslag heeft voor terugvordering. Dit betekent dat het civiele recht in deze gevallen van toepassing is. Een geslaagde civielrechtelijke procedure betekent echter niet zonder meer terugbetaling van de onverschuldigde betaling. Hiermee wordt alleen de formele terugbetaalverplichting vastgesteld. Met name voor de burgers die onterecht KOT hebben ontvangen, is de verwachting dat het lastig wordt om het geld daadwerkelijk terug te krijgen.

Hoe verhoudt deze verstoring zich tot politiek bestuurlijk gevoelige dossiers?

- De KOT-populatie (11) bestaat uit 10 aanvragers afkomstig uit Bulgarije en 1 aanvrager uit Slowakije. De reden waarom juist deze burgers zijn 'geraakt' door de fout heeft te maken met het feit dat deze burgers in de periode februari 2023 t/m februari 2024 om diverse redenen onderhevig waren aan toezicht. Vanwege non-respons na herhaalde verzoeken om informatie is de behandeling niet in 2023 afgerond (en is er dus niet beschikt). Begin februari 2024 was de behandeling wel afgerond en gereed om beschikt te worden (*voor deze burgers was de het recht over 2023 op 0 gesteld*). Doordat er een verkeerde datum is ingevoerd hebben we ons gebaseerd op de beschikbare informatie uit begin 2023. Deze populatie heeft geen eenduidige\uniforme achtergrond en is ook niet vanuit 1 toezicht actie tot stand gekomen.
- De zorg\huur-populatie (16) bestaat uit 12 aanvragers uit Roemenië en Polen. Het financieel effect van deze populatie is een stuk lager (circa €25.000). Voor deze populatie geldt dat het merendeel wel recht heeft op toeslag over 2023 maar dat de toeslag (door deze fout) op dit moment te hoog is vastgesteld omdat we ons gebaseerd hebben op de beschikbare informatie uit begin 2023. Daarnaast geldt voor deze burgers dat de aanvragen veelal zijn ingediend via intermediairs (seizoensarbeid). In deze periode geldt een oververtegenwoordiging van aanvragen vanwege seizoensarbeid.
- Voor beide populaties geldt dat het burgers zijn met een niet Nederlandse nationaliteit maar veelal wel woonachtig in Nederland.
- Voor beide populaties geldt dat niet is geselecteerd op basis van nationaliteit.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A/05-an-2024

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

DG Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Pilots muteren op inkomens- en opvanggegevens

Datum

1 april 2024

Notanummer

2024-0000219549

Bijlagen

geen

Aanleiding

Donderdag 28 maart 2024 is het voorstel om twee pilots muteren op inkomens- en opvanggegevens met u besproken. Middels deze nota leggen we u de voorgestelde kamerbriefpassage voor en gaan we nader in op de vragen die u bij de vorige nota had. Aanvullend vindt u een nota over het bredere programma 'Werken in de actualiteit' waar deze pilots muteren onderdeel van zijn.

Besispunten

- Gaat u akkoord met het opstarten van de pilots muteren op inkomens- en opvanggegevens zoals met u besproken?
- Gaat u akkoord met het communiceren van dit besluit aan de Kamer middels bijgevoegde tekst in de stand van zakenbrief die uitgaat in de week vóór het commissiedebat Toeslagen van 17 April, waarbij wordt aangegeven dat dit besluit (op opvanguren) in samenwerking met Min SZW is genomen? (wordt parallel ter akkoord aan Min SZW voorgelegd)

Kernpunten

- Zoals besproken zouden wij terugkomen op enkele vragen/opmerkingen die u bij voorafgaande nota had gemaakt (zie toelichting) en zouden wij een voorstel doen voor een passage om dit besluit te communiceren aan de Kamer in de StaVaZa brief. Zie bijgevoegd de suggestie voor de passage die op ambtelijk niveau met SZW is afgestemd.
- Daarnaast heeft u aangegeven graag een totaalbeeld van het programma 'werken in de actualiteit' te ontvangen, zodat duidelijk is hoe dit voorstel zich hiertoe verhoudt. In de bijlage aan het eind van deze nota worden kort de maatregelen uit het programma 'werken in de actualiteit' geschetst. Het betreft maatregelen die zich toespitsen om meer in te zetten op dienstverlening en zekerheid in de fase van voorlopige toekenning, om (hoge) terugvorderingen achteraf zoveel mogelijk te voorkomen. In meer detail wordt u op korte termijn over deze maatregelen in een separate nota geïnformeerd, inclusief uw vraag over terugvorderingen die bij studenten ontstaan als gevolg van meer werken.
- Communicatie is voorzien in de Stand van zakenbrief Toeslagen. Vanwege de eerdere toezegging destijds niet op basis van maandelijkse gegevens van KOO's zonder tussenkomst van de burger te muteren, wordt dit besluit mede namens Min SZW in de passage over muteren aan de Kamer gemeld. Deze passage wordt parallel aan Min SZW voorgelegd.

- Ter introductie is in de stand van zakenbrief in het stuk over verbeteren dienstverlening een grotere passage geweid aan 'werken in de actualiteit'.
- Vervolgens wordt voorgesteld om in de StaVaZa brief bijgaande passage in te voegen, waarin de aanleiding van muteren wordt geschetst, wordt teruggekomen op de eerdere toezegging en hoe dit voorstel verschilt van ervaringen uit de Toeslagenaffaire en volgt vervolgens in een meer inhoudelijk stuk nadere toelichting over de vormgeving van de pilots en de waarborgen die daarin zijn verwerkt (zie bijlage).

Toelichting

In de bespreking kwamen enkele punten aan bod over de pilots. Hieronder gaan we nader in op de opmerkingen/vragen die u bij de nota had geschreven.

U vroeg om een totaal overzicht van de planning van de pilots:

- Er zijn twee 'runs' gepland voor de KOT lasten waarbij burgers worden geattendeerd en mutatie kan volgen. Attenderen blijft hierna nog doorgaan, maar zijn te laat in het jaar om nog te muteren.

Planning KOT-lasten	Run 1	Run 2
'Matdag' (aankomst) 1 ^e attenderingsbrief	30 april	24 mei
'Matdag' (aankomst) herinnering	28 juni	24 juli
Selectie moment mutaties	1 augustus	28 augustus
Doorvoeren mutaties	20 augustus	13 september
Formeel beschikken	3 september	4 oktober

- Detailplanning voor de inkomensactie is nog niet bekend, op hoofdlijnen:

Start zending brieven: Juli 2024   **Mutatie:** Augustus/September 2024

Kwaliteit gegevens

- Met betrekking tot KOO lasten worden enkel gegevens gebruikt die na kwaliteitsbeoordeling voldoende betrouwbaar zijn geacht. Ook bij inkomensgegevens wordt voor de meest betrouwbare gegevens gekozen, ZZP'ers en ondernemers met sterk wisselende inkomens maken geen onderdeel uit van de actie.
- De kwaliteit van de gegevensleveringen is vooral van belang voor de potentiële omvang van de actie muteren. Aangezien gegevens van KOO's nog niet altijd geheel van de gewenste kwaliteit zijn, worden dit deel van de gegevens niet gebruikt. Dit beperkt de mensen die je kunt bereiken en waarom we moeten inzetten op verbetering van de kwaliteit.

Uitleg, nadere info toezegging niet muteren

- Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen was de Kamer kritisch op de gegevenslevering van de KOO's aan Toeslagen. De Kamer had zorgen over kwaliteit gegevens, transparantie; proportionaliteit & privacy; kans op (grootschalig) foutief gebruik.
- Destijds werd alleen een grondslag in de Awir geïntroduceerd en zou de uitwerking zijn in een AMvB. Uiteindelijk is de gegevenslevering opgenomen in de wet (bij de overige fiscale maatregelen 2022). De toenmalige Stas TD heeft tijdens de behandeling van het Belastingplan 2021 aangegeven dat Toeslagen de gegevens niet gaat gebruiken om te muteren maar alleen om te attenderen.

- Dit staat ook vermeld in de MvT, maar niet in de wettekst.

Muteren en KOO gegevens apart of tegelijk

- In principe worden beide acties tegelijkertijd uitgevoerd. Het zou dan kunnen voorkomen dat een burger zowel in een actie voor KOT lasten en inkomen mee wordt genomen.
- Enerzijds is dit voordelig, zo kan op twee grondslagen een terugvordering worden voorkomen. Anderzijds kan dit verwarrend werken.
- Als gewenst kan hiermee rekening gehouden worden bij het uitvoeren van de pilots

Inkomensgegevens nadere toelichting

- In het toeslagjaar 2019 muteerde Toeslagen al bij afwijkingen ten aanzien van het geschatte inkomen. Toeslagen informeerde aanvragers bij een geconstateerde afwijking schriftelijk over het voornemen om het inkomensgegeven zelfstandig te muteren. Indien gewenst kon de aanvrager dit voorkomen door met Toeslagen contact op te nemen. Ook kon hij op een later moment het door Toeslagen aangepaste inkomen altijd opnieuw aanpassen. De toenmalige Persoonsgegevens Belastingdienst was van mening dat deze werkwijze niet gehanteerd kon worden, omdat de aanvrager in dit proces onvoldoende mogelijkheden zou hebben om zijn zienswijze in te brengen.
- Vanaf toeslagjaar 2020 muteert Toeslagen daarom in een dergelijke situatie niet langer proactief. Inmiddels is het standpunt van de P-gv. wanneer juridisch gezien met een redelijke mate van zekerheid de juistheid van de mutatie voorspeld kan worden, is het wel mogelijk de aanvraag ambtshalve te muteren.

Wat was vervolgactie na attenderen?

- Na herinnering was er geen vervolg meer. Burgers zijn in een belactie in 2021 wel nog gebeld naar aanleiding van de attendering (5.000 op inkomen). In verband met beperkte capaciteit en beperkte resultaten van deze actie is deze niet doorgezet.
- Uiteindelijk wordt de toeslag vastgesteld bij definitieve toekenning. Burgers die niet hebben gereageerd ontvangen dan dus veelal een hoge terugvordering.
- Resultaten attenderen opvanguren:
  - o In 2023 hebben in totaal 14.238 burgers een brief ontvangen van afwijking uren, 2.301 een app-bericht en vervolgens 2.469 burgers een herinnering. In totaal hebben 6.948 burgers (ca. 36%) gemuteerd n.a.v. de attendering. Let op: in 2023 waren er 8 runs. De pilot muteren zal alleen uitgevoerd worden over run 1 en 2 in 2024.
- Resultaat attenderen inkomen:
  - o In 2023 zijn 931.540 burgers geattendeerd op afwijking inkomen middels brief. Daarvan heeft 24,3% (226.569 burgers) een mutatie op inkomen doorgevoerd.

Uitleg parameters en overzicht omvang maatregel:

- Het gaat om de parameters met betrekking tot het selecteren van de burgers voor de pilot. Bij welke afwijking gaan we daadwerkelijk over tot muteren. Hieruit volgt deels ook de omvang van de populaties.
- Op dit moment komen ~1.000-2.000 burgers in totaal in aanmerking voor muteren op opvanglasten.

hoe groot
wordt de
pilot?

- Op inkomen is een groep van 75.000 geïdentificeerd die in aanmerking komen voor de pilot.

Overzicht hoogte ontvangen terugvorderingen

Terugvordering 2023	Opvanguren	Inkomen
0-500	1628	249.670
500-1000	1511	170.536
1000-1500	850	100.394
1500-2000	505	21.663
> 2000	1130	35.025

Privacy aspecten uitleg, ook inkomen daarin meenemen

- De gegevensuitwisseling die dienst Toeslagen heeft met KOO's en op inkomens zijn er om het voorschot in de fase van voorlopige toekenning te toetsen. Privacyaspecten en proportionaliteit zijn bij het inrichten van die gegevensleveringen meegenomen.
- Muteren verandert het doel van de gegevensleveringen (ten dele), maar niet de gegevensleveringen op zichzelf. Met betrekking tot privacy en proportionaliteit van de gegevensleveringen worden dan ook geen issues verwacht.
- Nader wordt onderzocht of het noodzakelijk is om verdere toetsing te doen met betrekking tot het gebruik van de gegevens voor deze nieuwe acties. Hierover is directie Toeslagen in contact met het CIO office.

uitleg

Uitleg evaluatie:

- Pas in de fase van definitieve toekenning staan de gegevens van burgers vast. Definitieve toekenning start pas in de lente van het daaropvolgende kalenderjaar. Eind 2024 zal er dus nog geen compleet beeld zijn. Pas na definitieve toekenning kunnen we aangeven of er alsnog een terugvordering is ontstaan en hoe hoog deze dan is. Zie tekstvak voor denkrichtingen voor informatie die we terug willen zien in de evaluatie.

flexibiliteit
keuze

- Tegelijk kunnen we al wel bepaalde zaken achterhalen. Bijvoorbeeld: hoe vaak is er na mutatie toch nog een aanvraag gewijzigd; Hoe vaak heeft mutatie tot een terugvordering in VT geleid; Is daartegen in bezwaar gegaan; Is er anderszins contact opgenomen met Dienst Toeslagen (na mutatie)

Algemeen

- * In hoeverre burgers waarvoor toeslagen gemuteerd heeft of enkel aangekondigd heeft tot mutatie over te gaan in contact treden met Toeslagen (BelTel/klacht/bezwaar/beroep)
- * Analyse op vragen/opmerkingen
- * Hoeveel ouders een wijziging hebben doorgegeven na mutatie afgezet tegen de groep waarbij niet gemuteerd is (in eerdere jaren).
- * Voor zover direct te koppelen aan mutatie, welk bedrag aan terugvorderingen wordt voorkomen.
- * Aantallen waarbij contragegevens uiteindelijk niet bleken te kloppen.
- * In hoeverre na mutatie nog wijzigingen ontstaan waaruit in DT/VT (alsnog) een terugvordering of nabetaling ontstaat.
- * Zo mogelijk steekproefsgewijs ophalen ervaringen toeslaggerechtigden (belactie).
  - a) *Muteren op basis van kinderopvanglasten (afwijking opvanguren)*
    - * In hoeverre burgers na mutatie meer/minder opvang af zijn gaan nemen.
  - b) *Muteren op basis van inkomsten*
    - * Differentiatie algemene analyse naar toeslagsoort.
    - * Specifiek aandacht voor de gevolgen voor mensen met wisselende inkomsten

Overig

- Voor de pilot muteren op KOT- lasten is in aanvulling op de vorige nota een extra waarborg in zicht gekomen die mogelijk onderdeel gaat uitmaken in de selectie voor de pilot.
- Burgers waarbij de uren fluctueren kunnen worden doorgezet naar handmatig werk en burgers waarbij de uren consistent zijn automatisch gemuteerd.

Communicatie

In aanloop naar het debat zullen QA's worden opgesteld voor dit onderwerp. Deze zullen ook met communicatie en woordvoering worden gedeeld als input voor woordvoeringsrichtlijnen.

Politiek/bestuurlijke context

Relevante context in Kern.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Passage StaVaZa brief muteren
2. Voorgaande Nota met uw opmerkingen

Interne Bijlage: Denkrichtingen 'Werken in de actualiteit'

- Deze bijlage verschaft een korte doorkijk in de denkrichtingen binnen het programma werken in de actualiteit. Momenteel wordt gewerkt aan een nota

waar hier in meer detail op in wordt gegaan. Daarin wordt ook teruggekomen op uw vraag met betrekking tot terugvorderingen die gedurende het jaar ontstaan als een burger gaat werken. Dit is een situatie die volgt uit de jaarsystematiek gehanteerd binnen het Toeslagenstelsel.

- In het kader van het programma werken in de actualiteit is een analyse naar hoge terugvorderingen uitgevoerd. In totaal zijn er circa 1,5 mln terugvorderingen, waarvan ca 550.000 hoge terugvorderingen. Zonder toepassing van de doelmatigheidsgrens zouden er ruim 0,5 mln extra terugvorderingen zijn.
- Ten aanzien van de omvang en oorzaken van hoge terugvorderingen blijkt dat in 85% van de terugvorderingen het inkomen de oorzaak is van een hoge terugvordering, binnen de kinderopvangtoeslag is de belangrijkste reden een afwijking in het aantal opvanguren, ongeveer 26.000 (~70%). Vermogen zorgt in totaal in ongeveer 50.000 gevallen voor een hoge terugvordering.
- Op basis van de analyse zijn 7 maatregelen geïdentificeerd die op kortere of langere termijn bij kunnen dragen aan het terugdringen van hoge terugvorderingen.
  - (Verbeteren) attenderen:
    - Generiek: Inzet social media en App
    - Persoonlijk op geïdentificeerde afwijkingen: Uitbreiden en verbeteren respons obv gedragsinzichten
  - Gewaarborgd ambtshalve muteren
  - Verbeteren gegevens: vergroten bereik attenderen/muteren
  - Verbeteren dienstverlening: app, portaal en brieven gebruiksvriendelijker
  - Toeslagen (op verzoek) als nabetaling aanbieden of behoudend voorschieten
  - Het recht op toeslagen aan de voorkant toetsen, vb vermogen/arbeid
- Deze verbeteringen dienen nog nader uitgewerkt te worden. Waar de Dienst al volop bezig is om processen in dienstverlening en het attenderen te verbeteren, we middels voorliggende nota de stap tot ambtshalve muteren wil zetten, dienen de laatste twee items nader te worden getoetst op uitvoerbaarheid en in hoeverre deze binnen bestaande wet- en regelgeving gerealiseerd kunnen worden. De maatregelen moeten leiden tot naar verwachting 30% minder hoge terugvorderingen de komende 4 jaar.
- Naast deze maatregelen is ook gekeken naar potentiële beleidsaanpassingen die naar verwachting nog eens tot 10% reductie van hoge terugvorderingen kunnen opleveren; Het gaat hierbij bijvoorbeeld om:
  - het terugdringen van herzieningen
  - vereenvoudiging van het partnerbegrip
  - minder strikte (inkomens)afbouw van de huurgrens
  - harmonisatie van vermogensgrenzen

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Beantwoording aanvullende vragen

Damage 2024-012: Directie Toeslagen – Onterechte uitbetalingen VT2023

Datum

4 april 2024

Notanummer

2024-0000221988

Bijlagen

1. Notanummer
2024-0000207128
Retour

amaInleiding en aanvullende vragen:

- In Maart 2024 is damage 2024-012 'Onterecht uitbetalingen VT2023' gemeld.
- Op 15 Maart 2024 bent u middels een notitie (notanummer 2024-0000207128) geïnformeerd over deze damage. Tevens heeft er op 21 maart 2024 een gesprek plaatsgevonden waarbij een toelichting is gegeven op de achtergrond van de damage. U hebt hierbij aangegeven enkele punten nader toegelicht te willen zien. In deze notitie worden de antwoorden op volgende 3 vragen beschreven:
  - **Vraag 1: Achtergrond en totstandkoming van de damage-populatie:**
Hoe kan het dat alleen burgers met een Oost-Europese nationaliteit (overwegend de Bulgaarse nationaliteit) onderdeel zijn (geworden) van de damage-populatie ?
  - **Vraag 2: (juridische) toelichting op onverschuldigde betalingen:**
    - a. *Waarom is het niet mogelijk om publiekrechtelijk terug te vorderen of bijvoorbeeld te verrekenen met een lopende toeslag of zelfs aanslag IB?*
    - b. *Wat zijn op hoofdlijnen de eisen voor het krijgen van toeslag, met name - gelet op achtergrond - gerelateerd aan 'aanwezigheid in NL'.*
  - **Vraag 3: Vervolgstappen terugvordering uitgekeerde bedragen**
Welke stappen moeten/kunnen worden gezet om de onterecht uitgekeerde toeslagen zo snel als mogelijk terug te krijgen?

Vraag 1: achtergrond en totstandkoming van de damage-populatie:

Hoe kan het dat alleen burgers met een Oost-Europese nationaliteit (overwegend de Bulgaarse nationaliteit) onderdeel zijn (geworden) van de damage-populatie ?

- De damage-populatie bestaat uit 27 burgers die onterecht toeslag hebben ontvangen over 2023. Hierbij is de volgende onderverdeling te maken:
  - a. Burgers die onterecht kinderopvangtoeslag hebben ontvangen (11)
  - b. Burgers die onterecht zorg en/of huurtoeslag hebben ontvangen (16)

- Vooraf dient te worden opgemerkt dat er **op geen enkele wijze** in de uitvoering van (handhavings)processen binnen Toeslagen selecties plaatsvinden op basis van nationaliteit.

Populatie a: Onterecht kinderopvangtoeslag uitgekeerd

Damage populatie:

- De KOT-populatie (11) bestaat uit 10 aanvragers afkomstig uit Bulgarije en 1 aanvrager uit Slowakije.
- De reden waarom juist deze burgers zijn 'geraakt' door de fout heeft te maken met het feit dat deze burgers in de periode februari 2023 t/m februari 2024 om diverse redenen en op verschillende momenten onderhevig waren aan toezicht.
- Begin februari 2024 was de behandeling van deze burgers afgerond en gereed om geschikt te worden (*voor deze burgers was het recht over 2023 op 0 gesteld*).
- Doordat er een verkeerde datum is ingevoerd hebben we ons echter gebaseerd op de beschikbare informatie uit februari 2023 (*per die datum stond er voor deze burgers een concept berekening voor het jaar 2023 klaar met een toeslag bedrag groter dan 0*).

De damage-populatie i.r.t HOTHOR-TWK:

- Kijkend naar de damage-populatie dan kan worden gesteld dat 8 van de 11 burgers tussen juli 2022 en januari 2023 geselecteerd waren voor beoordeling van de toelagaaanvraag op basis van HOTHOR-TWK (een aanvraag met een hoog bedrag (en daarmee hoog risico) en terugwerkende kracht).
- Tijdens de beoordeling kwam naar voren dat betrokken kinderen niet bekend zijn bij de kinderopvangorganisatie(s) en/of dat er aanvragen zijn gedaan voor kinderen die de middelbare schoolleeftijd hebben.
- In de periode februari 2023 t/m februari 2024 geldt:
  - dat er meerdere pogingen zijn gedaan om de betreffende burgers te bereiken voor aanvullende informatie. Op de brieven die door Toeslagen zijn verstuurd is niet gereageerd.
  - Tevens geldt dat verschillende burgers meerdere pogingen hebben gedaan een nieuwe aanvraag in te dienen nadat de behandeling (waarin het recht op 0 werd gesteld) was afgerond.
- E.e.a. heeft daarom voor lange doorlooptijden gezorgd (bij brieven) of herhaalde blokkerende uitval (TSL-45) bij nieuwe mutaties/aanvragen.
- Om bovenstaande redenen is er in de periode februari 2023 – februari 2024 nooit geschikt voor deze burgers.
- In februari 2024 stond voor al deze burgers een berekening klaar van € 0,- jaarrecht (2023) om te beschikken. Doordat er op dat moment een verkeerde datum is ingevoerd bij het 'formeel beschikken' hebben we ons gebaseerd op de onjuiste aanvraaggegevens van februari 2023 (jaarrecht >0).

Populatie b : Onterecht huur- en zorgtoeslag uitgekeerd

Damage populatie:

- De huur- en zorgtoeslag populatie (16) bestaat uit 12 aanvragers met de Roemeense of Poolse nationaliteit. Het totaal aan toeslag dat onterecht is uitbetaald (door de fout) bedraagt circa €25.000,-.
- De reden waarom deze burgers onderdeel uitmaken van de damage-populatie is wezenlijk anders is dan bij populatie a. Deze burgers zijn in de periode feb 2023 – feb 2024 namelijk *niet uitgesloten geweest. Ook zijn zij geen onderdeel geweest van een toezicht actie in 2023.*
- Voor deze populatie geldt ook dat het merendeel **weldegelijk recht** heeft op toeslag over 2023 maar dat de toeslag te hoog is vastgesteld. Door de fout

hebben we ons gebaseerd op de beschikbare informatie uit begin 2023 (met een hoger jaarrecht).

tijdelijk aanvraag huur en zorgtoeslag:

- Voor de burgers uit deze populatie geldt het volgende patroon:
  - Aanvraag huur- of zorgtoeslag (2023) ná 3 februari 2023.
  - Deze aanvragen worden dezelfde maand alweer stopgezet (vóór 1 maart 2023) door de burger zelf of door een Fiscaal intermediair (FI).
  - Deze aanvragen zijn, in die periode, dan ook niet beschikt geweest. De aanvragen waren immers alweer gestopt voordat ze geformaliseerd konden worden en toeslag kon worden uitbetaald.
  - In de periode maart 2023 – januari 2023 – geen (nieuwe) aanvraag.
  - Vóór 15 februari 2024: nieuwe aanvraag huurtoeslag/zorgtoeslag 2024 voor deze burgers, door de burger zelf of een FI ingediend.
- Deze burgers hebben wel recht op toeslag maar het bedrag is te hoog vastgesteld, door de fout. Ze zijn geen onderdeel geweest van toezicht.
- Het feit dat het vooral burgers zijn met een Poolse of Roemeens nationaliteit komt doordat de aanvragen voornamelijk zijn ingediend via intermediairs die deze specifieke groep burgers (seizoensarbeid) vertegenwoordigen. Het feit zij onderdeel zijn geworden van de damage-populatie is door dit handelen te verklaren.
- 5 van de 12 aanvrager hebben de teveel ontvangen toeslag reeds terug betaald. Voor 1 burger geldt dat er een betalingsregeling is afgesproken.

Vraag 2: (juridische) toelichting op onverschuldigde betalingen:

- a. *Waarom is het niet mogelijk om publiekrechtelijk terugvorderen of bijvoorbeeld te verrekenen met een lopende toeslag of zelfs aanslag IB*
- b. *Wat zijn op hoofdlijnen de eisen voor het krijgen van toeslag, met name - gelet op achtergrond - gerelateerd aan 'aanwezigheid in NL'.*

a. Waarom kunnen we niet publiekrechtelijk terugvorderen of verrekenen?

- De terugvorderingsbevoegdheid van Dienst Toeslagen is gekoppeld aan herziening van een voorschot of (herziening van een) definitieve toekenning¹. Er moet dus sprake zijn van een teveel uitbetaalde toeslag na beoordeling van het recht op toeslag.
- In deze gevallen is de uitbetaling niet gekoppeld aan beoordeling van het recht op toeslag. Dit maakt de betaling onverschuldigd.
- Omdat in deze gevallen de beoordeling van het recht op toeslag voorafgaand aan uitbetalen ontbreekt, kan die ook niet herzien worden. Dit betekent dat Dienst Toeslagen op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen geen bevoegdheid heeft om de onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen.
- De verrekeningsbevoegdheid van Dienst Toeslagen is gekoppeld aan de terugvorderingsbevoegdheid.² Om te kunnen verrekenen met nog uit te betalen toeslagen of inkomstenbelasting moet er dus primair sprake zijn van een terugvorderingsbevoegdheid.

¹ Artikel 16, zesde lid, Awir / artikel 24, derde lid, Awir / artikel 26, eerste lid, Awir

² Artikel 30, eerste/tweede lid lid, Awir

- Nu deze er niet is, heeft Dienst Toeslagen op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen ook geen bevoegdheid heeft om de onverschuldigd betaalde bedragen te verrekenen.

b. Wat zijn op hoofdlijnen de eisen voor het krijgen van toeslag, met name - gelet op achtergrond - gerelateerd aan 'aanwezigheid in NL'.

Aanspraak op toeslagen en woonland.

De damage-populatie:

- De aanvragers in de KOT-groep stonden ingeschreven op een Nederlands woonadres in de Basisregistratie personen. Van de aanvragers in de zorg- en huurtoeslag groep stonden er 10 niet ingeschreven in de Basisregistratie personen. Drie van deze aanvragers stonden ingeschreven op een woonadres in Roemenië. Zeven van deze aanvragers stonden ingeschreven op een woonadres in Polen.

Huurtoeslag:

- Er is geen recht op huurtoeslag voor adressen buiten Nederland³. Een aanvraag huurtoeslag voor een adres buiten Nederland wordt automatisch voor handmatige controle aangeboden en zal daarom niet tot uitbetaling leiden⁴.

Zorgtoeslag:

- Het recht op zorgtoeslag is niet gekoppeld aan een woonland, maar aan de verzekeringsplicht van de aanvrager. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn van de export van een oudedagsvoorziening (AOW of pensioen) naar het buitenland of een werknemer in loondienst bij een Nederlandse onderneming
- Zorgtoeslag wordt pas uitgekeerd na vaststelling van zorgverzekerdheid. Nieuwe aanvragers wonend op een buitenlands adres en burgers met een lopende aanvraag verhuizend naar een buitenlands adres worden tevens voor handmatige controle aangeboden⁵.

Kinderopvangtoeslag:

- Een aanvrager woonachtig buiten de EU, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland heeft geen recht op kinderopvangtoeslag. Een aanvrager die binnen dit gebied maar niet in Nederland woont, heeft enkel recht op kinderopvangtoeslag als hij werkt of een traject naar werk, opleiding of inburgeringscursus volgt in Nederland⁶.
- Een aanvrager wonend buiten Nederland en buiten buurlanden Duitsland of België met een opvanglocatie in Nederland wordt automatisch voor handmatige controle aangeboden⁷. Vanwege de reisafstand tussen het woonadres en de opvanglocatie is het namelijk onwaarschijnlijk dat aan de voorwaarden van kinderopvangtoeslag wordt voldaan. Hierbij worden zowel nieuwe als lopende aanvragen ter controle aangeboden. Hiermee wordt uitbetaling dus niet in alle gevallen voorkomen. Door het (tijdelijk) uitsluiten van beschikking wordt wel nieuwe uitbetaling bij een herhaalde (foutieve) aanvraag voorkomen.

Kindgebondenbudget:

- Het recht op kindgebonden budget is via het recht op kinderbijslag gekoppeld aan de voorwaarde van wonen in Nederland dan wel aan Nederlandse

³ Artikel 9, eerste lid, onder a, Wet op de huurtoeslag

⁴ TSL11 'Aanvrager heeft geen woonadres in Nederland'

⁵ Controle zorgverzekering

⁶ Artikel 1.6, tweede lid, Wet kinderopvang

⁷ Controle op recht KOT

loonbelasting onderworpen zijn⁸. Een niet in Nederland wonende burger kan dus via Nederlandse loonbetrekking aanspraak maken op kindgebonden budget. Echter, zonder signaal van de Sociale verzekeringsbank dat er recht op kinderbijslag bestaat, zal Dienst Toeslagen geen op kindgebonden budget uitbetalen.

Vraag 3: Vervolgstappen terugvordering uitgekeerde bedragen

Welke stappen moeten/ kunnen worden gezet om de onterecht uitgekeerde toeslagen zo snel als mogelijk terug te krijgen.

- Er zijn al stappen gezet om de onterecht uitgekeerde toeslagen terug te vorderen. Burgers hebben in de week van 11 maart 2024 een brief ontvangen. Strekking van deze brief was: *'U heeft onterecht toeslag ontvangen door een fout in de verwerking - betaal dit zo snel mogelijk terug en bij voorkeur in 1 keer'*. Dit heeft ertoe geleid dat 5 burgers uit de populatie huur\ zorg het volledige bedrag hebben terugbetaald en met 1 burger (uit dezelfde populatie) is een betalingsregeling afgesproken.
- De terugvorderingsbeschikkingen zijn ten onrechte verstuurd. Hier ligt geen besluit aan te grondslag. Dit betekent dat deze terugvorderingsbeschikkingen zullen worden ingetrokken en dat de bestuursrechtelijke invordering zal worden stopgezet. Burgers ontvangen hierover op korte termijn een (intrekkings)brief. Dit geldt niet voor de groep burgers uit de huur/ zorg populatie die al hebben terugbetaald (5) en waarmee een betalingsregeling is afgesproken (1)
- Voor de burgers die een intrekkingsbrief ontvangen is de TOR-procedure (Ten Onrechte Restitutie) in gang gezet. Dit is de eerste noodzakelijk stap om de civiel rechtelijke procedure te doorlopen. Het proces (TOR) ziet er dan als volgt uit (= regulier proces):
  - a. Burgers ontvangen een brief waarin staat dat zij de onterecht ontvangen toeslag moeten terug betalen en krijgen hiervoor enkele weken de tijd.
  - b. Als de burger niet heeft betaald dan wordt het dossier overgedragen naar het LIC (landelijk incasso centrum) in Groningen
  - c. Het LIC stuurt nogmaals een brief dat de ontvangen toeslag moet worden terugbetaald. Gebeurt dit niet dan kan/ zal een civiele procedure worden gestart via de rijksadvocaat (regulier proces).
- Een geslaagde civielrechtelijke procedure betekent echter niet zonder meer terugbetaling van de onverschuldigde betaling. Hiermee wordt alleen de formele terugbetaalverplichting vastgesteld. Met name voor de burgers die onterecht KOT hebben ontvangen, is de verwachting dat het lastig wordt om het geld daadwerkelijk terug te krijgen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

⁸ Artikel 2, eerste lid, Wet op het kindgebonden budget

A 10-04-2024

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

DG Toeslagen
Strategie, Recht en
Beleid

Persoonsgegevens

nota

Nader vervolg externe signalen mogelijk misbruik met
toeslagen

Datum

10 april 2024

Notanummer

2024-0000227715

Bijlagen

1. Concepttekst
Kamerbrief

Aanleiding

Op 5 april 2024 ontving u de nota Externe signalen mogelijk misbruik Toeslagen. Op 10 april is met u een vervolgnota besproken. Hierbij ontvangt u een aangepaste concepttekst die opgenomen kan worden in de Stand van Zakenbrief Toeslagen, die deze week naar de Kamer wordt verzonden.

Beslispunt

Gaat u akkoord met de concepttekst voor opname in de Stand van Zakenbrief.

Kernpunten

- Ten opzichte van de vorige versie is de huidige korter en legt meer nadruk op de context van de Handhavingsstrategie.
- Er is concrete informatie over de signalen en de samenstelling van de betrokken groep opgenomen.
- Het dilemma tussen dienstverlening en handhaving wordt benoemd.
- Er wordt benoemd dat het systeem inherente zwakheden heeft die ook goed toezicht en goede handhaving niet weg kunnen nemen. Daarnaast wordt genoemd dat de juridische beperkingen en waarborgen ook een remmend effect hebben op toezichtsmogelijkheden.

Communicatie

Zie concepttekst Kamerbrief in Bijlage 1.

Politiek/bestuurlijke context

Op woensdag 17 april staat het Commissiedebat Toeslagen op de agenda. Ten behoeve hiervan zullen ook Q&A's over dit onderwerp worden voorbereid.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

zie opm.